

Remisspromemorian Olovlig frånvaro i skolan (U2010/4839/G)

Sammanfattning

Skolinspektionen delar utredningens bedömning att det behövs ytterligare åtgärder för att minska elevernas olovliga frånvaro. Det framgår exempelvis av Skolinspektionens kvalitetsgranskning av gymnasieskolors förmåga att få alla elever att fullfölja sin utbildning (rapport 2009:1) att studieavbrott i de allra flesta fall föregås av hög frånvaro. Skolinspektionens synpunkter rör i första hand förslaget inverkan på elevernas rättssäkerhet.

Skolinspektionen har inte heller något att erinra mot att det genomförs en översyn av bestämmelserna om rätt till studiehjälp vid olovlig frånvaro.

Synpunkter på förslaget

Elevernas rättssäkerhet

Skolinspektionen instämmer i att det av hänsyn till elevernas rättssäkerhet är av största vikt att skolan är noggrann och konsekvent i sin rapportering av elevernas olovliga frånvaro. En åtgärd för att åstadkomma rättssäkerhet är därför att låta eleverna och i förekommande fall vårdnadshavarna kontrollera uppgifterna innan de förs in. Tidigare erfarenheter (jfr Statskontorets rapport, Rätt men ändå fel – en granskning av Centrala studiestödsnämndens (CSN:s) arbete för att förhindra felaktig utbetalningar, 2009:8) indikerar dock att det finns brister i hur skolan idag sköter frånvarorapporteringen. Utredningen visar att skolor underrapporterar och att det förekommer betydande variationer i lärares och skolors rapportering. Det förekommer också att Skolinspektionen inom ramen för den regelbundna tillsynen uppmärksammar att skolors rapportering till CSN är bristfällig.

Definitionen av vad som utgör olovlig frånvaro är klart angiven i förslaget. I praktiken kommer dock att uppstå situationer när en elevs frånvaro formellt är att anse som olovlig men där det av olika anledningar inte framstår som rimligt att notera den som olovlig. Utöver att hemmet och skolan har olika uppfattning om frånvaron kan det förekomma att en elev är sjuk men att vårdnadshavaren av olika anledningar inte anmäler sjukdomen till skolan. Det kan också förekomma situationer där skolan inte förmår hindra att en elev utsätts för kränkande behandling och att eleven av denna anledning inte kommer till skolan. Mot bakgrund av ovanstående finns det enligt Skolinspektionens uppfattning behov av ytterligare vägledning i hur skolor ska hantera situationer där det trots att frånvaron formellt sett är olovlig inte framstår som rimligt att rappor-

2 (2)

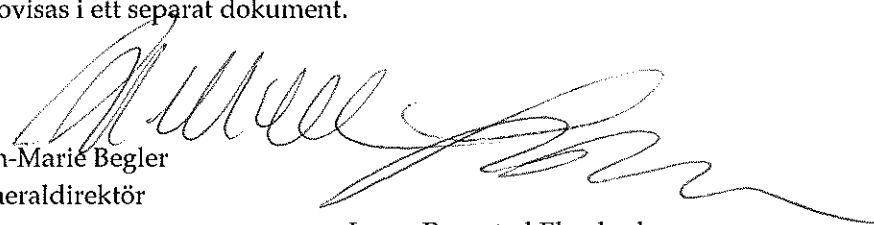
tera den som sådan. En korrekt frånvarohantering förutsätter också att rektorn vid skolan utarbetar tydliga rutiner frånvarorapporteringen och att rutinerna implementeras och efterlevs av skolans personal.

Under avsnitt 5.2.1 (Grundskolan och övriga skolformer) betonas att det av hänsyn till elevens rättssäkerhet är av stor vikt att skolan noga dokumenterar frånvaron och att eleven och dennes vårdnadshavare har tillgång till uppgifterna. Vidare anges att för att säkerställa att det som redovisas i betygsdokumentet stämmer ska *eleven* innan uppgiften om den olovliga frånvaron förs in i dokumentet ha möjlighet att kontrollera uppgiften. Skolinspektionen förutsätter att möjligheten att kontrollera frånvaron, i likhet med vad som föreslås gälla i avsnitt 5.2.2 om gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, även gäller för *vårdnadshavaren*.

Frånvarorapportering avseende elever i grundsärskolan

Det föreslås inte någon ändring i reglerna för terminsbetygens utfärdande i grundsärskolan. I den obligatoriska särskolan ska således terminsbetyg även fortsättningsvis utfärdas endast på vårdnadshavares begäran, men då med information om elevens olovliga frånvaro. Med hänsyn till att syftet med förslaget är att minska elevers olovliga frånvaro anser Skolinspektionen att frånvaron bör redovisas för samtliga elever i någon form, oavsett om eleven eller vårdnadshavaren framställt en begäran om att betyg ska sättas. Om vårdnadshavaren eller eleven inte begär att få betyg bör frånvaron därför redovisas i ett separat dokument.

Ann-Marié Begler
Generaldirektör

Jenny Rangstad Ekenbark
Föredragande